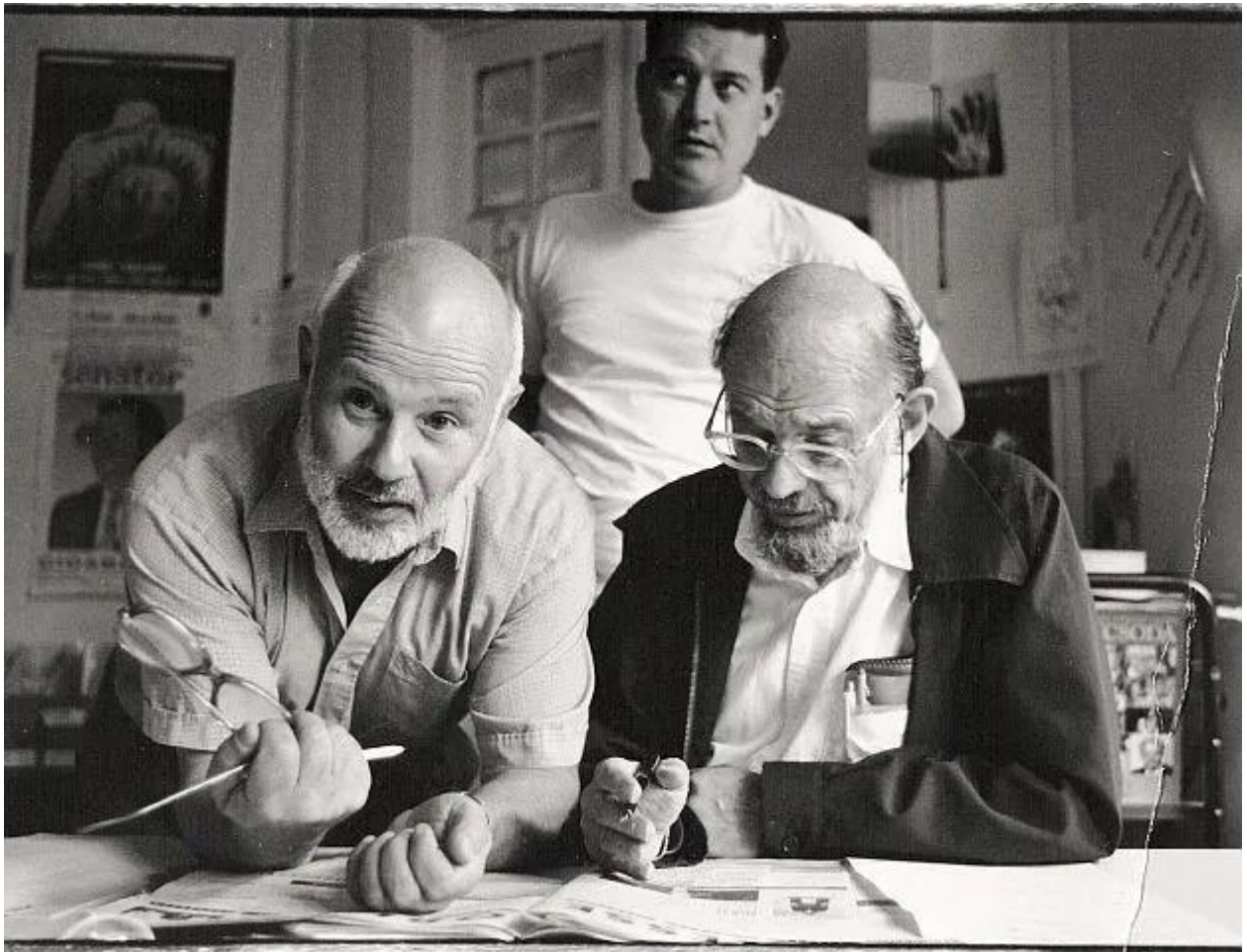

ÚJNÉPSZABADSÁG

október 19, 2023 Uncategorized

Eörsi István csülkös bablevese**

Posted by [adriancott](#)

Nyáry Krisztián

1994-ben különös vacsora készült Allen Ginsberg New York-i lakásán: az amerikai költő magyar fordítója, **Eörsi István** csülkös bablevest főzött a művészekből álló társaságnak. Rajta kívül senkinek nem jutott volna eszébe, hogy a makrobiotikus étrenden élő – azaz csak gabonát, zöldséget, gyümölcsöt és kevés halat fogyasztó – házigazda konyháján szalonnát pirítson és füstölt csülköket daraboljon. Főleg azok után, hogy egy évvel korábban jelent meg Ginsberg fogyasztói társadalmat ostromló verse, amelynek címe is egyértelmű állásfoglalás: “Gyerünk, nyugati civilizáció disznói, egyetek több zsírt!”

A költemény szerint a húspanban gazdag nyugati konyha etikátlan és egészségtelen, a rákot, a magas vérnyomást, az agyvérzést és a cukorbetegséget pedig egyenesen a „húsevő civilizáció emlékműveinek” nevezi.

Ginsberg verse külön fel is sorolja a szerinte legártalmasabb ételeket, amelyek között a marhasült, a sertéscomb, a kolbász, a szalámi és a pálinka is szerepel – **Eörsi István** kedvencei.

A magyar író nyilvánvalóan ismerte barátja kulináris hitvallását, de úgy vélhette, hogy Ginsberg csak azért fanyalodott a makrobiotikus étrendre, mert még nem volt szerencséje a jó, magyaros húselekekhez. A toleráns házigazda nem próbálta megakadályozni vendége tervét – lehet, hogy nem is sikerült volna neki. **Eörsi** nagy lelkesedéssel szerezte be az alapanyagokat a Lower East Side kelet-európai henteseitől, és estére már Ginsberg is a füstölt húsos bableves illatfelhőjében végezhetette szokásos buddhista légzőgyakorlatait. Arról nem szól a szemtanúk beszámolója, hogy végül ki ette meg a magyaros vacsorát, de az biztosra vehető, hogy **Eörsi** boldogan falatozott belőle. Életrajzírója, Vágvölgyi B. András jellemzése szerint urbánus író volt végtelenségig népies gyomorral. Aktatáskájában a kéziratok mellett mindig lapult némi disznósajt, kolbász és egy flaska toponári házipálinka is.

Eörsi annyiban mindenképpen hasonlított Allen Ginsbergre, hogy nem fogadta lelkesen a modern konzumkultúrát, ám ami a gasztronómiát illeti, teljesen más konklúzióra jutott, mint a húsevés felett pálcát törő pályatársa. 1990-ben*** kiáltványnak is beillő cikket írt arról, hogy szupermarketek helyett piacon kell beszerezni a mindennapi betevőt: „Menjetek el néha a piacra! Ott lángolt és paprikás kolbászokból a kerítés, a húsvéti sonkák szagában lebegni lehet, a fehérpecsenye meg a házi disznósajt tömör boldogsággal biztat – kapható rendszerint kellően sózott juhsajt is, a gyümölcsökről, a paradicsomok és paprikák halmairól nem is beszélek, sem a savanyúságok változatairól, melyek közül csak a savanyított dinnyét említem meg. (...) Ne sajnáljátok a fáradságot a jó ügyért: Ki a piacra, magyar!”

A rendszerváltást követően többször jutott el New Yorkba, ahol rendszerint Ginsberg biztosított neki szállást. A már megidézett bableves-főzés mellett itt számtalan nép specialitását is kipróbálhatta. Ginsberg egyik kínai tanítványa, aki „a Mennyei Béke Teréről egyenesen ebbe a Lower East Side-i konyhába menekült a diáklázadás leverése után” például kacsát készített neki pekingi módra, és gyakran járt hideg borscs-levest enni egy közeli ukrán vendéglőbe – talán ez volt az egyetlen étel, amiben egyezett **Eörsi** és Ginsberg ízlése. A költőtárs hústalan étrendjét többé nem akarta felborítani, de azért a maga ellátását sem bízta véletlenre. Ezt bizonyítja, hogy amikor Prágába indult az ott tartózkodó Ginsberggel találkozni, a biztonság kedvéért egy csíkos műanyag szatyorban szalonnát, kolbászt és egy hatalmas csülköt is vitt magával. Készleteiből – útitársai

visszaemlékezése szerint – már a cseh autópálya első pihenőhelyén jóízűen falatozni kezdett.

(Részlet az Így ettek ők **Eörsi Istvánról** szóló fejezetéből.

Fotó: **Eörsi**, Ginsberg és Vágvölgyi B. András, Magyar Narancs, 1997)*

[A *-os részek](#)

(Szabadi Vera megjegyzései)

* A fotó 1993-ban készült a *Magyar Narancs* szerkesztőségében; **Lukács Dávid** felvétele

** Részlet **Nyáry Krisztián** „*Így ettek ők*” című kötete **Eörsi Istvánról** szóló fejezetéből.

*** 1979. március 6-án írta Eörsi a *Naplóban*